

rakentaa Nordenskiöldinkadulta Pasilan esikaupunkiin vievän tien kanssa yhdensuuntaisen yksiraiteisen radan sekä rautatiehallituksen periaatteellisesti hyväksyneen tämän ehdotuksen ja luovuttaneen tarkoitukseen 4 m:n levyisen kaistaleen valtionrautateiden aluetta Pasilan aseman kohdalta viiden vuoden ajaksi. Samalla yhtiö anoi toimilupaa radan rakentamiseen sikäli kuin se kosketti kaupungin aluetta. Tämän johdosta kaupunginvaltuusto päätti¹⁾ myöntää Helsingin raitiotie- ja omnibussosakeyhtiölle vuoden 1945 loppuun toimiluvan Nordenskiöldinkadun ja Pasilan esikaupungin väliselle yksiraiteiselle radalle, mikäli se joutui sijaitsemaan kaupungin alueella, yhtiön muita raitiotieitä koskevin ehdoin; sekä hyväksyä linjan suunnan sellaisena kuin se ilmeni yhtiön laadittamasta asemapiirustuksesta, kuitenkin sellaisin muutoksin, että Pasilan torille ehdotettuun raidesilmukkaan johtava vaihe oli muutettava jonkin verran pohjoisemmaksi kaupunginasemakaava-arkkitehdin laatiman piirroksen mukaisesti.

Munkkiniemen ja Haagan raitiotiet. Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiön ostettua Aktiebolaget M. G. Stenius osakeyhtiöltä Munkkiniemen huvilayhdyskuntaan ja Haagan kauppalaan vievät raitiotiet kaupunginvaltuusto myöntyi²⁾ viimemainitulle yhtiölle vuonna 1913 myönnetyn³⁾ toimiluvan siirtämiseen edelliselle yhtiölle.

4. Kaupungille kuuluvain talojen ja rakennusten käyttämistä määrättyihin tarkoituksiin sekä sellaisten rakennusten teettämistä ja kunnossapitoa koskevat kysymykset.

Huoneiston hankkiminen kansanlastentarhalle. Koska Touhulan lastentarhalla oli käytettävänäään tarkoitukseensa epämukava ja sitäpaitsi sopimattomasti sijaitseva huoneisto eikä lastentarhan johtajatar voinut hankkia parempaa huoneistoa, kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾ 318,000 markan hinnasta ostaa Osakeyhtiö Neljäs linja 14 nimisen asunto-osakeyhtiön osakkeita, jotka oikeuttivat yhtiön omistamassa talossa sijaitsevaan, kyseelliselle lastentarhalle sopivaan huoneistoon, sekä 25,000 markan hinnasta saman talon katolla olevan 167 m²:n laajuisen leikkikentän. Edelleen kaupunginvaltuusto päätti merkitä kauppahinnan suorittamiseen tarvittavan määrärahan vuoden 1928 menosääntöön sekä antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ryhtyä kaikkiin edellä mainitusta päätöksestä aiheutuviin toimenpiteisiin.

Hakasalmen huvila. Taideteollisuusyhdistys, jonka ei ollut onnistunut hankkia huoneistoa museotaan varten, oikeutettiin⁵⁾ anomuksesta pitämään kokoelmansa Hakasalmen huvilassa kesäkuun 1 p:ään 1928 ehdoin, että yhdistys noudatti niitä määräyksiä, joita kaupungin museon johtokunta kaupungin omaisuuden hoidon helpottamiseksi katsoi tarpeelliseksi antaa museon aukioloajasta, korjaustoista y. m.

Muuntaja-aseman ostaminen. Ostaessaan⁶⁾ Munkkiniemen yhdyskuntaan ja Haagan kauppalaan vievät raitiotielinjat Raitiotie- ja omnibussosakeyhtiö samalla 225,000 markan hinnasta hankki omakseen kaupungin maalle Snellmaninkadun varrelle rakennetun muuntaja-aseman. Kaupungin sähkölaitos

¹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. marrask. 8 §. — ²⁾ S:n 9 p. helmik. 20 §. — ³⁾ Ks. v:n 1913 kert. s. 30. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 7 p. jouluk. 14 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. maalisk. 7 §; vrt. v:n 1926 kert. s. 19. — ⁶⁾ Vrt. ylemp.

tarvitsi kuitenkin mainittua asemaa voidakseen tehdyn sopimuksen mukaisesti toimittaa yhtiölle sen raitiotiekäyttöä varten tarvitseman sähkövirran, minkä johdosta kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ sähkölaitosta varten lunastaa Raitiotie- ja omnibusosakeyhtiöltä puheena olevan muuntaja-aseman siihen kuuluvine konevarusteineen 225,000 markasta, mikä määrä oli maksettava ennakolta kaupunginkassasta ja aikanaan merkittävä vuoden 1928 menosääntöön.

Hietaniemenkadun poliisitalo. Kaupunginvaltuuston päätettyä ²⁾, että XIII kaupunginosassa olevalle Hietaniemenkadun tontille n:o 4 rakennettaisiin poliisitalo, kaupunginarkkitehti oli laatinut kyseellisen rakennuksen pääpiirustukset ynnä kustannusarvion. Nämä piirustukset poikkesivat hyväksytyistä luonnospiirustuksista olennaisesti sikäli, että rakennuksen kuutiolisuuksellisesti tulisi olemaan 11,700 m³ aikaisempien piirustusten mukaisten 9,900 m³:n sijasta ja että rakennukseen sijoitettaisiin autovaja poliisilaitoksen moottori-ajoneuvoja varten. Luonnospiirustuksia seuranneen kustannusarvion mukaan poliisitalon kertakustannukset nousivat 3,095,750 markkaan, mistä palovakuutusmaksuja 25,750 markkaa, jota vastoin rakennuksen teettäminen myöhemmin laadittujen pääpiirustusten mukaisesti lisäisi kustannuksia 744,000 markkaa. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ piirustukset siten muutettuina, että molempiin pääporrashuoneisiin oli varattu tilaa henkilöhisseille. Rakennusyritystä varten oli vuoden 1927 talousarvioon merkitty ⁴⁾ 2,000,000 markkaa, ja vuoden 1928 talousarviota vahvistettaessa kaupunginvaltuusto myönsi ⁵⁾ tähän tarkoitukseen 1,814,000 markkaa lisää.

Palolaitoksen laajentaminen. Rahatoimikamari lähetti kaupunginvaltuutolle kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta laaditut Korkeavuorenkadun tontille n:o 7 rakennettavan palomiestalon asuinrakennuksen pääpiirustukset ynnä kustannusarvion. Valtuusto hyväksyi ⁶⁾ molemmat.

Sittemmin kaupunginarkkitehti oli laatinut Korkeavuorenkadun tontille n:o 7 teetetävän kadunpuoleisen rakennuksen sekä samalle tontille rakennettavan palolaitoksen sairauskuljetusautoja varten tarkoitettun autovajan luonnospiirustukset ja kustannusarvion, ja kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ periaatteessa hyväksyä piirustukset siten muutettuina, että ensimmäisen kerroksen eteläpuolisko sisustettaisiin autovajaksi. Vuoden 1928 menosääntöön merkittiin ⁸⁾ kyseellisen rakennuksen kustannuksiin 2,610,000 markkaa.

Kaupungin virastohuoneistoissa vallitseva tilanpuute. Rahatoimikamarin tehtyä selkoa kaupungin lautakuntain ja laitosten käytettävissä olevissa huoneistossa yhä lisääntyneestä ⁸⁾ tilanpuutteesta ja liitettyä selvitykseensä luettelon niistä huoneistoista, jotka kaupunki oli vuokrannut eri yksityistaloista, sekä anottua, että kaupunginvaltuusto ryhtyisi toimenpiteisiin lisätilan hankkimiseksi joko rakennuttamalla tätä tarkoitusta varten aiotun rakennuksen tai ostamalla jonkin tähän sopivan kiinteistön valtuusto päätti ⁹⁾ ainoastaan palauttaa esityksen kaupungintalon aikaansaamista valmistelemaan asetettuun valiokuntaan ¹⁰⁾.

Tuberkuloosisairaala. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ¹¹⁾ tuberkuloosisairaalan rakennustoimikunnan lähettämät sairaalan kattila- ja konehuoneen pääpiirustukset.

¹⁾ Valt. pöytäk. 23 p. maalisk. 21 §. — ²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 21. — ³⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 29 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 84. — ⁵⁾ Ks. tätä kert. s. 96. — ⁶⁾ Valt. pöytäk. 27 p. huhtik. 6 §; vrt. v:n 1926 kert. s. 28. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 30 §; vrt. v:n 1926 kert. s. 28. — ⁸⁾ Vrt. v:n 1922 kert. s. 17 ja v:n 1924 kert. s. 45. — ⁹⁾ Valt. pöytäk. 9 p. maalisk. 10 §. — ¹⁰⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 118. — ¹¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 21 §.

Mainittu rakennustoimikunta ilmoitti hankkineensa vesi-, viemäri- ja lämpöjohtojen teettämistä tuberkuloosisairaalaan koskevia urakkatarjouksia sekä alimman tarjouksen nousevan 5,700,000 markkaan, jota vastoin kustannusarvioon oli näihin tarkoituksiin merkitty ainoastaan 4,082,700 markkaa. Ensin mainitusta määrästä kuitenkin 789,000 markkaa kohdistui laitteisiin, joita ei ollut otettu huomioon keskussairaalakomitean kustannusarviossa, mutta jotka toimikunta asiaa tarkemmin harkittuaan ja sairaalan ylilääkärin ja sairaalatarkastajan lausumat toivomukset huomioon ottaen oli katsonut tarpeellisiksi. Jonkin verran supistettuaan alkuperäistä johtotyösuunnitelmaa toimikunta sittemmin oli saanut urakkasumman alennetuksi 5,352,080 markkaan, mihin sisältyivät desinfiointia varten tarvittavan korkeapainehöyrylaitteen, makuuparvekkeiden lämpöjohtojen, varalämminvesisäiliön sekä 150 pesu- y. m. altaan hankinta- ja työ kustannukset. Kaupunginvaltuusto päätti ¹⁾ hyväksyä toimikunnan esittämät tuberkuloosisairaalan vesi-, viemäri- ja lämpöjohtoja y. m. niihin liittyviä laitteita koskevat ehdotukset sekä osoitti tätä tarkoitusta varten tarpeellisen lisämäärärahan, 1,269,380 markkaa, vuoden 1928 talousarviota vahvistettaessa.

Koska tuberkuloosisairaalan rakentamistyö suotuisain säiden johdosta oli edistynyt nopeammin kuin vuoden talousarviota laadittaessa oli voitu otaksua ja määrärahat sen johdosta oli käytetty ennen vuoden loppua, kaupunginvaltuusto rakennustöiden keskeytymisen välttämiseksi päätti ²⁾ oikeuttaa rakennustoimikunnan jo kuluvana vuonna käyttämään 3,000,000 markkaa vuoden 1928 menosääntöön tuberkuloosisairaala varten merkittävästä määrärahadista.

Kivelän sairaalan keittiörakennus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ³⁾ kaupungin yleisten töiden hallituksen yksissä neuvoin kaupungin sairaalahallituksen kanssa laatimat Kivelän sairaalaan rakennettavan ⁴⁾ keittiörakennuksen pääpiirustukset.

Ryttlän koulukodin keittiörakennus. Kaupunginvaltuusto hyväksyi ⁵⁾ kaupungin yleisten töiden hallituksen toimesta laaditut Ryttlän koulukotiin rakennettavan ⁶⁾ uuden keittiörakennuksen pääpiirustukset sekä puheena olevan rakennuksen 749,000 markkaan päättyvän kustannusarvion. Aikaisemman kustannusarvion ⁶⁾ mukaisesti oli rakennusta varten varattu 620,000 markkaa, ja valtuusto päätti, että lisäkustannukset suoritettaisiin Ryttlän koulukotiin teetettyä uutta koulu- ja asuntorakennusta varten myönnetystä määrärahadista säästyneillä varoilla.

Sähkövirran hankkiminen Toivoniemen koulukotiin. Rahatoimikamari ilmoitti tehneensä Lohjan sähkölaitos osakeyhtiön kanssa sopimuksen sähkövalaistus- ja -voimavirran antamisesta Toivoniemen koulukotiin, ja kaupunginvaltuusto päätti ⁷⁾ kamarin toimenpiteen hyväksyen myöntää Sekalaisten menojen pääluokkaan merkityistä käyttövaroistaan 75,000 markkaa tarpeellisia johtoja y. m. varten.

Porthaninkadun kansakoulu. Kaupunginvaltuusto päätti ⁸⁾, että Porthaninkadun kansakoulutaloon, jonka keskuslämmityslaitte oli kulunut, vanhentunut ja epätaloudellinen, kesän aikana hankittaisiin ajanmukainen matalapainelämmityslaitte, jonka aiheuttamat kustannukset 114,500 markkaa suoritettaisiin Yleisten töiden pääluokkaan merkityistä valtuuston käyttövaroista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 7 p. syysk. 14 § ja 21 p. jouluk. 1 §. — ²⁾ S:n 7 p. jouluk. 21 §. — ³⁾ S:n 9 p. maalisk. 13 §. — ⁴⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 24. — ⁵⁾ Valt. pöytäk. 6 p. huhtik. 13 §. — ⁶⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 25. — ⁷⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 6 §. — ⁸⁾ S:n 18 p. toukok. 13 §.

Koulutalon rakentaminen Käpylään. Suomenkielisten kansakoulujen tarkastajan ilmoituksen mukaan asui Vanhankaupunginlahden ja Kumpulaan laakson välisellä alueella 469 kouluikäistä lasta, joista 185 kävi koulua verraten sopimattomaan vuokrahuoneistoon sijoitetussa Käpylän kansakoulussa, jota vastoin muiden, koska alueella ei ollut kansakoulua, täytyi käydä koulua eri tahoilla kaupungin keskeisemmissä osissa. Koska koulutalon aikaansaamista Käpylään niin ollen oli pidettävä tarpeen vaatimana ja koska kansanlastentarhain johtokuntakin oli valittanut, että oli vaikeata hankkia sopivaa huoneistoa Käpylässä toimivalle lastentarhalle, ja kaupunginkirjaston johtokunta oli anonut huoneiston luovuttamista kyseellisessä esikaupungissa olevalle haaraosastolle, rahatoimikamari oli kehoittanut kaupungin yleisten töiden hallitusta laadittamaan edellä mainitut huoneistotarpeet tyydyttävän, kortteliin n:o 838 Väinöläkadun varrelle teetettävän rakennuksen luonnospiirustukset. Tämän johdosta sittemmin laaditut piirustukset kamari lähetti valtuustolle, joka päätti¹⁾, että Käpylän puutarhaesikaupungin kortteliin n:o 838 Väinöläkadun varrelle rakennettaisiin koulutalo pääasiassa edellä mainittujen luonnospiirustusten mukaisesti, sekä että kaupungin yleisten töiden hallitus saisi toimekseen laadittaa ja rahatoimikamarin välityksellä lähettää valtuuston lopullisesti hyväksyttäväksi suunnitellun koulutalon pääpiirustukset ynnä yksityiskohtaisen kustannusarvion, minkä ohessa valtuusto määräsi, että kysymystä määrärahan osoittamisesta tähän tarkoitukseen oli tutkittava vuoden 1928 talousarviota laadittaessa.

Talon rakennuttaminen erinäisille ammattiopetuslaitoksille. Ne vaikeat olot, joissa erinäiset kaupungin omat ja sen avustamat ammattiopetuslaitokset työskentelivät tarkoitukseensa sopimattomissa vuokrahuoneistoissaan, oli saanut rahatoimikamarin asettamaan²⁾ komitean valmistelemaan kysymystä talon rakentamisesta yleiselle ammattilaiskoululle, valmistavalle tyttöjen ammattikoululle ja kirjapainokoululle sekä huoneiston hankkimisesta työväenopiston ruotsinkieliselle osastolle ja mahdollisesti myöskin Helsingin käsityökoululle ja -seminaarille. Sittemmin antamassaan mietinnössä³⁾ tämä komitea lausui, ettei ammattiopetus voinut täyttää sille asetettavia vaatimuksia, ellei koulujen huoneistokysymystä lopullisesti ratkaistu tyydyttävällä tavalla. Kyseellisen opetuksen merkitys oli kasvanut suunnattomasti, ammatti- ja erikoistietoja kun nykyjään vaadittiin käytännöllisessä elämässä aivan toisessa määrässä kuin menneinä aikoina. Siitä huolimatta kaupunki oli jättänyt ammattiopetuslaitoksensa lapsipuolen asemaan. Edellä luetellut koulut ja oppilaitokset, lukuun ottamatta Helsingin käsityökoulua ja -seminaria, joille kaupunki oli luovuttanut huoneiston omistamastaan Puutarhakadun talosta n:o 4, toimivat kaikki vuokratuissa huoneistoissa. Huoneet, joita ei ollut rakennettu opetustarkoitusta silmällä pitäen, olivat tietenkin kaikkea muuta kuin ihanteelliset, tilanpuute oli tuntuva ja vuokrasopimukset lisäksi laaditut vain lyhyeksi ajaksi, joten aina uhkasi vaara, ettei niitä uudistettaisi. Koska muita yksityisiä huoneistoja, jotka edes lähimainkaan täyttäisivät minimivaatimukset, tuskin olisi vuokrattavissa ja koska kouluja myöskään tuskin sopisi sijoittaa samoihin taloihin muiden kunnallisten laitosten kanssa, komitea oli yksimielisesti tullut siihen johtopäätökseen, että kunnan ammattiopetusta varten olisi rakennettava oma talo ja tällöin jossain määrin pyrittävä

¹⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 16 §. — ²⁾ Ks. v:n 1926 kert. s. 227. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 31.

keskitykseen. Tämän ohjelman toteuttaminen edellytti kuitenkin, että jostakin kaupungin verraten keskeisestä osasta oli varattava huomattavan suuri tonttiala kyseellistä rakennusta varten, joka olisi suunniteltava mittasuhteiltaan sellaiseksi, että se aiheuttaisi tuntuvat sekä kerta- että vuosikustannukset. Komitea oli sen vuoksi pitänyt ohjelman tuntuvaa supistamista välttämättömänä, jos mieli olla vaarantamatta koko asiaa.

Suunnittelun rakennuksen paikaksi komitea ehdotti IV kaupunginosan korttelissa n:o 162 sijaitsevaa Kansakoulukadun tonttia n:o 3, joka aikaisemmin oli varattu¹⁾ koulutarkoituksiin. Kaupunginarkkitehti oli komitean kehoituksesta ja läheisessä yhteistoiminnassa sen kanssa laativan luonnospiirustukset tälle tontille yleisen ammattilaiskoulun, valmistavan tyttöjen ammattikoulun ja kirjapainokoulun tarpeisiin teetettävää rakennusta varten, jonka kustannusarvio päättyi 8,128,000 markkaan. Työväenopiston ruotsinkielisen osaston ja Helsingin käsityökoulun ja -seminaarin huoneistoja komitea sitä vastoin ei ollut voinut sovittaa rakennusohjelmaan. Tosin voitaisiin piha-alle rakennuttaa näiden oppilaitosten tarvitsemat huoneistot käsittävä siipirakennus, mutta komitea piti taloudellisista syistä mahdottomana niin suuren rakennusyrityksen ehdottamista, vaan katsoi puolestaan sopivammaksi, että työväenopiston ruotsinkieliselle osastolle vuokrattaisiin sopiva huoneisto, kunnes se voitaisiin sijoittaa johonkin vastedes rakennettavaan kaupungin taloon. Samalla komitea lausui, että tietenkin oli erittäin suotavaa, että kaupunki luovuttaisi jonkin silloista sopivamman ja tilavamman huoneiston Helsingin käsityökoulun ja -seminaarin käytettäväksi, mutta että kaupungin omien ammattiopetuslaitosten tarpeet kuitenkin oli tyydytettävä yksityisten, kunnan varoin avustettujen oppilaitosten edellä.

Rahatoimikamari lähetti mietinnön kaupunginvaltuustolle ilmoittaen samalla kaikin puolin yhtyvänsä komitean lausuntoihin ja ehdotuksiin. Kaupunginvaltuusto päättikin²⁾

että IV kaupunginosan korttelissa n:o 162 Kansakoulukadun varrella olevalle tontille n:o 3 rakennettaisiin talo valmistavaa tyttöjen ammattikoulua, yleistä ammattilaiskoulua ja kirjapainokoulua varten 8,128,000 markaksi arvioiduin kustannuksin ja pääasiassa edellä mainittujen, rakennuskonttorissa laadittujen luonnospiirustusten mukaisesti;

antaa talousarviovaliokunnalle tehtäväksi tutkia, oliko ja miten suuri määräraha merkittävä tätä tarkoitusta varten vuoden 1928 menosääntöön;

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi hankkia yleisten töiden hallitukselta kyseellisen rakennuksen pääpiirustukset ja lopullisen kustannusarvion; sekä vastedes anoa valtioneuvostolta valtionapua mainitun koulutalon rakennuttamiseen.

Pientenlastenkodin perustaminen. Kysymys kunnallisen pientenlastenkodin perustamisesta oli jo kauan ollut päiväjärjestyksessä. Niinpä lastensuojelulautakunta vuonna 1924 oli rahatoimikamarille osoittamassaan kirjelmässä³⁾ korostanut ajanmukaisen pientenlasten vastaanottokodin tarpeellisuutta, jota lautakunta ei katsonut enää voivan jättää huomioon ottamatta ilman että lykkäyksestä aiheutui tuntuvia haittoja ja lastensuojelutoiminnan tehokkuus joutui vaaraan. Tämän johdosta kamari oli asettanut komitean⁴⁾, jonka tuli harkita kysymystä sekä taloudelliselta että myös yhteiskunnalliselta ja

¹⁾ Ks. v:n 1911 kert. s. 68 ja seur. — ²⁾ Valt. pöytäk. 9 p. marrask. 7 §. — ³⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ⁴⁾ Ks. v:n 1923 kert. s. 243 ja v:n 1924 kert. s. 285.

terveydelliseltä kannalta. Tehtävänsä täyttäen komitea sittemmin lähetti valtuustolle kysymystä koskevan mietintönsä¹⁾). Rahatoimikamari suhtautui kuitenkin yritykseen epäilevästi ja katsoi asian kaipaavan lisävalmistelua, minkä vuoksi kamari asetti erikoiskomitean, johon valittiin professori A. Ylppö sekä kamarin jäsenet Virta ja Widenius; viimemainitun sittemmin anomuksesta vapauduttua komitean jäsenyydestä tuli hänen sijaansa jäsen Estlander. Mainittu komitea esitti sittemmin antamassaan mietinnössä¹⁾ pääasiassa seuraavaa:

Kaupungilla oli niihin aikoihin käytettävänään yksi ainoa pientenlastenkoti, joka sijaitsi Oulunkylän kartanon päärakennuksessa ja jossa oli tilaa enintään 40 kolmea vuotta nuoremmalle lapselle. Yksityinen toiminta oli tosin auttanut kuntaa sen pyrkiessä järjestämään lastensuojelualaan kuuluvaa ehkäisevää toimintaa ja nautti sen vuoksi useissa tapauksissa avustusta kaupungin varoista. Mutta tässä puheena oleviin samoin kuin muihinkin oloihin oli suurkaupungiksi kasvavan Helsingin väsähtämätön kehitys painanut leimansa, ja oli jouduttu niin pitkälle, että kunnan oli ryhdyttävä toimenpiteihin ja tehtävä tuntuvia taloudellisia uhrauksia, jos mieli tulevaisuutta silmällä pitäen tyydyttävästi järjestää kunnalle mahdollisuus ottaa huostaansa hoidon puutteessa olevia pieniä lapsia. Edellä mainittu Oulunkylän koti ei siitäkään syystä vastannut niitä oikeutettuja vaatimuksia, joita puheena olevan laatukselle laitokselle oli asetettava, että se oli sijoitettu yksityisasunnoksi, maatilana päärakennukseksi, tarkoitettuun rakennukseen. Tätä oli tosin jälkepäin rakenneltu uudestaan ja korjattu, mutta edelleenkin sitä oli pidettävä puutteellisenä, ainakin siihen tarkoitukseen, jota se oli joutunut palvelemaan. Kun sijain kysyntä kodissa viime vuosina oli lisääntynyt ja yhä lisääntyi, piti komitea kysymyksen ainoana käytännöllisenä ratkaisuna sitä, että kaupunki niin pian kuin mahdollista ryhtyi rakentamaan uutta taloa kunnalliselle lastenkodille.

Edellä kosketelluista näkökohdista lähtien komitea oli ottanut vastataksaan kysymykseen, minne uusi pientenlastenkoti olisi sijoitettava ja eri ehdotuksia harkittuaan havainnut tähän tarkoitukseen aikaisemmin varatun²⁾ 31,600 m²:n laajuisen kaupungin omistaman Sofianlehdon tilan alueen sopivimmaksi. Laaditun ohjelman mukaan rakennettaisiin sinne nelikerroksinen päärakennus, joka sijoitettaisiin siten, että laitosta vastedes voitaisiin laajentaa rakentamalla kaksi siipirakennusta lisää. Kotiin varattaisiin sijoja 100 lapselle ja kaupunginarkkitehti oli arvioinut sen kertakustannukset n. 5,000,000 markaksi ja vuotuiset ylläpitokustannukset n. 876,000 markaksi. Terveystenhoitoviranomaiset olivat ehdottaneet erityisen kodin rakentamista sellaisista kodeista oleville terveille lapsille, joissa toinen vanhemmista tai molemmat sairastivat tarttuvaa tuberkuloosia. Koska tämän vaatimuksen tyydyttäminen vaatisi jotenkin tuntuvia kustannuksia ja koska näiden lasten sijoittamisesta samaan laitokseen muiden terveiden lasten kanssa ei tarvinnut pelätä olevan mitään terveydellistä vaaraa, komitea oli yksimielinen siitä, että uudesta kodista olisi luovutettava 10 sijaa terveille pienille lapsille, joita kodeissa uhkasi tuberkuloositartunnan vaara. Hallinnollisesti koko koti olisi lastensuojelulautakunnan alainen, mutta edellä mainitut 10 sijaa luovutettaisiin terveydenhoitolautakunnan käytettäväksi ja täytettäisiin laitoksen lääkärin kanssa tehdyn sopimuksen mukaisesti keuhkotautisten tiedonantotoimiston ja poliklinikan välityksellä.

¹⁾ Valt. pain. asiakirj. n:o 23. — ²⁾ Ks. v:n 1925 kert. s. 16.

Rahatoimikamari lähetti komitean mietinnön kaupunginvaltuustolle ilmoittaen puolestaan yhtyvänään siinä esitettyihin näkökohtiin. Samalla kamari huomautti, että rakennusyritystä varten mahdollisesti voitaisiin saada valtionapua. Tosin ei ollut olemassa mitään lakimääräyksiä valtion velvollisuudesta ottaa osaa puheena olevaa laatua olevien yritysten aiheuttamiin kustannuksiin, mutta sosialiministeriö oli lastensuojelulautakunnille lähettämässään kiertokirjeessä ilmoittanut, että tämän laatuja avustuksia varten oli käytettävissä pienehkö määräraha.

Asiaa esiteltäessä kaupunginvaltuusto päätti¹⁾

että pääasiassa kaupunginarkkitehdin laatimien luonnospiirustusten mukaisesti rakennettaisiin 100 sijaa käsittävä pientenlastenkoti;

että tämän rakennuksen tonttipaikaksi varattaisiin 31,000 m²:n laajuinen Sofianlehdon tilaan kuuluva alue;

että kysymys määrärahan myöntämisestä tähän tarkoitukseen otettaisiin käsiteltäväksi vuoden 1928 talousarvion käsittelyn yhteydessä;

antaa kaupungin yleisten töiden hallitukselle tehtäväksi laadittaa puheena olevan rakennuksen pääpiirustukset sekä yksityiskohtainen kustannusarvio sekä alistaa ne kaupunginvaltuuston tutkittaviksi ja hyväksyttäväksi;

antaa rahatoimikamarille tehtäväksi ehdottaa, mihin tarkoitukseen ne rakennukset, joihin Oulunkylän pientenlastenkoti oli sijoitettu, vastedes oli käytettävä;

valtuuttaa rahatoimikamarin anomaan valtioneuvostolta valtionapua uuden pientenlastenkodin rakennuttamiseen.

Kasvien säilytuskellari. Kaupunginpuutarhurin huomautettua, että ainoa kellari, joka oli käytettävissä kaupungin kasvivaraston talvisäilytykseen, oli liian pieni ja sijaitsi liian kaukana kasvihuoneista, minkä vuoksi mainittu varasto oli turmeltumisen vaarassa, kaupunginvaltuusto päätti²⁾, että kesän aikana rakennettaisiin uusi kellari kasvihuoneiden läheisyyteen ja osoitti tähän tarkoitukseen 110,000 markan määrärahan, joka maksettaisiin ennakolta kaupunginkassasta ja aikanaan merkittäisiin vuoden 1928 menosääntöön.

Varsasaarella suoritettavat rakennustyöt. Päätöksessään³⁾ ostaa Espoon saaristossa sijaitsevan Varsasaaren kaupunginvaltuusto päätti⁴⁾, että sinne rakennettaisiin vartijan asunto sekä laituri ja kaivo yhteensä 75,000 markaksi arvioiduin kustannuksin, joita varten vuoden 1928 menosääntöön oli merkittävä mainitun suuruinen määräraha.

Katajanokan tulli- ja pakkahuone. Koska Katajanokan tulli- ja pakkahuoneen sähköjohdot toimitetussa katselmuksessa oli havaittu kelvottomiksi, jopa tulenvaarallisiksikin, kaupunginvaltuusto päätti⁵⁾, että ne oli uudistettava ja niihin hankittava uudet armatuurit 165,000 markaksi arvioiduin kustannuksin, mistä määrästä 143,500 markkaa oli osoitettava Yleisten töiden pääluokassa olevista valtuuston käyttövaroista ja 21,500 Sekalaisten menojen pääluokan vastaavista varoista.

Työlaitoksen ullakkokerros. Koska työlaitoksen ullakkokerros oli tulipalossa turmeltunut ja sitä sen johdosta oli korjattava, kaupunginvaltuusto päätti⁶⁾, että sinne samalla sisustettaisiin neljä asuinhuonetta. Työn johto oli uskottava rakennuskonttorille, jonka tuli käyttää laitoksen hoidokkeja eräihin töihin, ja kustannuksista oli 155,000 markkaa suoritettava Yleisten töiden pääluokkaan merkityistä valtuuston käyttövaroista.

¹⁾ Valt. pöytäk. 21 p. syysk. 4 §; ks. myös tätä kert. s. 122. — ²⁾ Valt. pöytäk. 15 p. kesäk. 20 §. — ³⁾ Ks. tätä kert. s. 12. — ⁴⁾ Valt. pöytäk. 23 p. marrask. 8 §. — ⁵⁾ S:n 23 p. marrask. 15 §. — ⁶⁾ S:n 8 p. kesäk. 13 §.